

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 035427 24 Uvp
Banjaluka, 06.06.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića, predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Smiljane Mrše, članova vijeća uz sudjelovanje zapisničara Nataše Božić, u postupku po zahtjevu D.P. iz B. (u daljem tekstu: podnositelj zahtjeva), za zaštitu sloboda i prava zajamčenih Ustavom Republike Srpske, odlučujući o zahtjevu podnosioca za vanredno preispitivanje rješenja Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 035427 23 Uz od 04.12.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 06.06.2024. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 035427 23 Uz od 04.12.2023. godine se ukida i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem utvrđen je prekid postupka u ovoj upravnoj stvari, uz obrazloženje da je zahtjev podnosioca za zaštitu ustavnih prava zbog nezakonitih radnji okružnog javnog tužioca Z.B., a koje su u vezi sa radnjama policijskog inspektora Policijske uprave B., S.M., podnesen nakon smrti imenovanog, pa s obzirom da je podnositelj, bez obzira na tu činjenicu, izjavio da ostaje kod podnesenog zahtjeva, zaključeno je da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 378. stav 1. tačka 1. izmijenjen i dopunjen odredbom člana 101. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 61/13) koji se u ovoj upravnoj stvari primijenjuje shodno odredbi člana 48. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) pa je utvrđen prekid postupka, jer je imenovano lice prestalo da postoji kao fizičko lice pa time prestalo da bude nosilac prava i obaveza.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje podnositelj zahtjeva pobija navedeno rješenje iz razloga propisanih odredbom člana 35. stav 2. ZUS. Smatra da nije bilo osnova za prekid ovog postupka, jer je u Okružnom javnom tužilaštvu Banjaluka imenovan novi zakonski zastupnik S.Ž. v.d. glavnog javnog okružnog tužioca, a drugi razlog je što u vezi predmetnog zahtjeva nezakonite radnje policijskog inspektora Policijske uprave B., S.M. i dalje traju, pa traži da se utvrdi da je pobijano rješenje nezakonito. Dodaje da je predmetni zahtjev za zaštitu sloboda i prava zajamčenih Ustavom podnesen nakon smrti tužioca Z.B. koji je potpisao odluku odnosno rješenje u vezi njegove osnovane pritužbe u vezi nezakonitih radnji policijskog inspektora S.M., a koji mu je uskratio pravo na davanje izjave na zapisnik kod Policijske uprave B. u Odjeljenju za privredni kriminal, koje pravo je zagarantovano članom 16. Ustava Republike Srpske. Nakon toga su za njega proizašle nepovoljne odluke Okružnog javnog tužilaštva zbog kojih je oštećen i nanesena mu je šteta.

Zbog navedenog smatra da nisu bili ispunjeni uslovi za prekid postupka, traži da se postupak nastavi a da se pobijano rješenje ukine.

U odgovoru na zahtjev Okružno javno tužilaštvo Banjaluka, po okružnom javnom tužiocu B.M. navodi da je zahtjev nedopušten, jer je podnesen protiv lica protiv kojeg se ne može podnijeti. Naime zahtjev za zaštitu sloboda i prava se ne može podnijeti protiv sudija i tužilaca već isključivo protiv službenih lica u organima uprave koji svojim radnjama sprečavaju ili ograničavaju određenom pojedincu vršenje Ustavom zajamčenih sloboda i prava. Obzirom na navedeno predlaže da se zahtjev odbaci kao nedopušten. Opreza radi predlaže da se zahtjev odbije, jer je donošenje odluke po prigovoru u nadležnosti glavnog okružnog tužioca, pa se ne radi o nezakonitoj ispravi.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijano rješenje i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet ove upravne stvari je zahtjev podnosioca za zaštitu prava i sloboda zajamčenih Ustavom Republike Srpske povrijeđenih nezakonito donesenim rješenjem Glavnog tužioca Okružnog javnog tužilaštva Z.B. broj T 13 0 Ktp 0066251 23 kojim je njegova osnovana pritužba za uskraćivanje prava iz člana 16. Ustava Republike Srpske izvršena od strane policijskog inspektora S.M., koji mu je uskratio na davanje izjave na zapisnik kod Policijske uprave B. u Odjeljenju za privredni kriminalitet u tri predmeta koja se vode kod Okružnog javnog tužilaštva i to T 13 0 Ktak 0059545 22; T 13 0 Ktak 0060144 22 i T 13 0 Ktak 0060145 22, nakon čega su po njega proizašle nepovoljne odluke Okružnog javnog tužilaštva kojima je oštećen i prema kojima mu je nanesena šteta.

Postupak zaštite sloboda i prava pojedinačno zajamčenih Ustavom Republike Srpske, uređen je u odredbama članova od 53. do 64. ZUS. Tu zaštitu zakon predviđa za one slučajeve (član 53.) ako su slobode ili prava povrijeđena konačnim aktom organa, ako protiv takve odluke nije osigurana druga pravna zaštita, odnosno za one slučajeve (član 55.) ako su slobode ili prava povrijeđena radnjom službenog lica u republičkom organu uprave i republičkoj upravnoj organizaciji, organima jedinice lokalne samouprave odnosno odgovornog lica u preduzeću, ustanovi ili drugom pravnom licu, koja vrše javna ovlaštenja a kojom se, protivno Ustavu, neposredno sprečava ili ograničava određenom pojedincu vršenje takve slobode i prava.

Kada je zahtjev podnesen za zaštitu prava povrijeđenih konačnim pojedinačnim aktom organa, prema odredbi člana 54. stav 2. ZUS podnošenje zahtjeva za zaštitu sloboda i prava zajamčenih Ustavom kao i rješavanje tog zahtjeva od strane suda iz stava 1. ovog člana vrši se shodno primjenom odredaba tog zakona koji se odnose na upravni spor.

Kada je predmet zahtjeva zaštita ustavnih prava i sloboda povrijeđenih radnjom službenog lica, ZUS u odredbama člana 55. do 62. detaljno je propisao postupak podnošenja zahtjeva, sadržaj zahtjeva i uslove za odlučivanje o istom.

Predmetni zahtjev podnosioca odnosi se na akte donesene od strane Glavnog tužioca Okružnog javnog tužilaštva, a djelimično na radnju policijskog inspektora Policijske uprave B., S.M.

Dakle, kada je u pitanju zaštita ustavnih prava povrijeđenih konačnim aktom organa postupak podnošenja zahtjeva i odlučivanje provodi se shodno odredbama zakona koji se odnose na upravni spor, a to su odredbe člana 15. do 33. toga zakona. Tim odredbama nije predviđena mogućnost prekida postupka zbog smrti lica, kako je to navedeno u pobijanom rješenju, jer predmet upravnog spora je uvijek ocjena zakonitosti upravnog akta pa iz tog razloga nema mjesta primjeni toga instituta, koji ne odgovara prirodi upravnog spora.

Kada je u pitanju zaštita sloboda i prava zajamčenih Ustavom povrijeđenih radnjama službenih lica u republičkim organima uprave, upravnoj organizaciji i dr., a kako je već rečeno, postupak je detaljno propisan u odredbama člana 55. do 62. ZUS. U tim odredbama takođe nije propisana mogućnost prekida tog postupka, zbog specifičnosti tog postupka, koji podrazumijeva hitno postupanje i podnošenje zahtjeva samo dok radnja traje.

Proizlazi da u konkretnom slučaju nije bilo osnova za prekid postupka, na što podnosilac osnovano ukazuje.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je pobijanim rješenjem ostvaren razlog povrede iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu člana 40. istog zakona, zahtjev uvažava, tako da se rješenje ukida i predmet vraća nižestepenom sudu na ponovno suđenje, u kojem će sud otkloniti nedostatke na koje je ukazano ovom presudom.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić